

30 ANIVERSARI

Cinc anys de CaixaForum: una experiència reeixida

Fundació "la Caixa"
Barcelona

Fa cinc anys que CaixaForum va obrir les portes. Des de molt aviat el centre va esdevenir un lloc de referència per als barcelonins i per a molts visitants de la nostra ciutat. Una de les raons del seu atractiu ha estat la interacció entre l'espai arquitectònic i les activitats que s'hi desenvolupen. L'antiga fàbrica Casaramona de Puig i Cadafalch és un dels millors representants del Modernisme industrial a Barcelona. Inaugurada el 1913, va funcionar com a empresa tèxtil fins al 1920. Posteriorment va tenir una atzarosa història i diversos usos que en van malmetre molts elements. La rehabilitació va constar de diverses fases. Una primera de consolidació i restauració, encarregada a un dels màxims especialistes en l'arquitectura modernista, Francisco Javier Asarta. En segon lloc, la creació del gran vestíbul soterrani i l'adequació de les grans naus de la fàbrica com a sales d'exposicions, en les quals van col·laborar l'arquitecte Roberto Luna i l'enginyer Robert Brufau. I finalment la construcció dels monumentals arbres de l'entrada, obra d'Arata Isozaki, que proposen un diàleg amb l'arquitectura industrial i amb el Pavelló Mies van der Rohe racionalista, que és just al davant.

Es tractava de poder disposar d'un espai modern, adequat per desenvolupar-hi activitats socials, artístiques i musicals de l'Obra Social "la Caixa", que mantingués l'esperit de l'obra de Puig i Cadafalch i que permetés als artistes, als programadors i als visitants gaudir de l'espai, ocupar-lo i transformar-lo segons les necessitats. Des de diversos punts de la muntanya de Montjuïc, les torres de CaixaForum, amb les seves reixes i mosaics, són un reclam per a la gent. El jardí soterrat, amb les altes parets de pedra de Cabra, ha estat intervingut per diversos artistes que han jugat amb la intimitat de l'espai, buscant una forma de comunicació individual amb el públic. En contrast, el vestíbul ha esdevingut un lloc de trobada, que s'ha adaptat per presentar-hi exposicions de petit format, realitzar-hi accions, concerts i activitats educatives. Les sales d'exposicions ofereixen un espai diàfan, modulable segons les característiques de l'obra que s'exposa. Al llarg d'aquests anys els clàssics de l'art europeu s'han alternat amb els nous llenguatges audiovisuals, l'art de les antigues civilitzacions amb Dalí i la cultura de masses. Les possibilitats d'intervenció que ofereix l'espai han estat una de les claus de l'èxit de CaixaForum, que en aquests anys ha multiplicat espectacularment el nombre de visitants.

JUBILEE

Five Years of CaixaForum: A Successful Undertaking

31

Laneway inside the former Casaramona factory

Carrer a l'interior del complex de l'antiga fàbrica Casaramona

Fundació "la Caixa"
Barcelona

Five years ago, CaixaForum opened its doors. From early on, it was a key location for the people of Barcelona and many visitors to the city. One of the things that has made it so attractive has been the interaction between the architectural space and the activities that take place within. The former Casaramona factory, designed by Puig i Cadafalch, is one of the finest examples of industrial Modernism in Barcelona. Opened in 1913, it was a textile factory until 1920. Thereafter, it had a bumpy history and was subject to various uses that damaged much of it. Its resuscitation took place in various stages. Firstly, Francisco Javier Asarta, a topflight specialist in Modernista architecture, was entrusted with the building's consolidation and restoration. Then came the creation

Main entrance of CaixaForum, designed by the Japanese architect Arata Isozaki

Entrada principal de CaixaForum, dissenyada per l'arquitecte japonès Arata Isozaki

of the large underground foyer and the remodelling of the factory buildings for use as exposition space, done by architect Roberto Luna and engineer Robert Brufau. Finally, Arata Isozaki created the monumental trees at the entrance, which suggest a dialogue with industrial architecture and the nearby Mies van der Rohe Pavilion, a rationalist building just across the street.

The idea was to create a modern space capable of hosting the social, artistic and musical events of the La Caixa bank's Obra Social (Community Projects) that would maintain the spirit of Puig i Cadafalch's work and allow artists, event organisers and visitors to enjoy, use and transform the space according to their needs. From various lookout points of the Montjuïc mountain, the CaixaForum's towers, grills and mosaics attract attention.

Various artists have exploited the hidden garden, with its high walls of Cabra stone, playing with the area's intimacy and looking for a personal means of communication with the public. In contrast,

© Foto arnu. Obres Social Fundació "la Caixa"

Exhibition of the "la Caixa" Contemporary Art Foundation collection, CaixaForum 2003 / Exposició de la col·lecció d'Art Contemporani Fundació "la Caixa", CaixaForum 2003

Malgrat la diversitat dels usos actuals, CaixaForum manté la seva relació amb el Modernisme. Entre les exposicions en destaquen dues: una dedicada al llegat de Siegfried Bing, un dels grans marxants del 1900, amb una àmplia selecció de les pintures, escultures i els objectes d'art que van exposar-se a la galeria L'Art Nouveau; i l'altra a l'obra del pintor Hermen Anglada-Camarasa, que va copsar en les seves pintures els ambients de

Una de les raons del seu atractiu ha estat la interacció entre l'espai arquitectònic i les activitats que s'hi desenvolupen

París en el canvi de segle. Les visites comentades permeten apropar-se a les idees arquitectòniques de Puig i Cadafalch, que combinava la recuperació de l'arquitectura autòctona amb les tendències més modernes de l'arquitectura industrial, dirigides a crear espais diàfans i millorar les condicions de vida dels treballadors. Una de les descobertes d'aquests cinc anys han estat els patis que, amb les parets de maó vist i les reixes de ferro, és on es conserva millor l'ambient primitiu de la fàbrica. Els visitants han conquerit aquest espai, que ha deixat de ser simplement un lloc de trànsit. Actualment es troben també obertes al públic les cobertes de les naus, amb la tradicional volta a la catalana, sistema constructiu importat d'Itàlia al segle XIV que va tenir una gran fortuna entre els arquitectes del nou-cènt; Gaudí el va aplicar a la coberta de Santa Maria de Cervelló i a les Escoles de la Sagrada Família. Properament s'inaugurarà un espai permanent dedicat a l'antiga fàbrica Casaramona, l'arquitectura de Puig i Cadafalch i el Modernisme.

www.lacaixa.es/obrasocial

© Foto arnu. Obres Social Fundació "la Caixa"

Exhibition of the "la Caixa" Contemporary Art Foundation collection, CaixaForum 2003 / Exposició de la col·lecció d'Art Contemporani Fundació "la Caixa", CaixaForum 2003

the foyer has become a meeting point, used to present small-scale exhibitions, events, concerts and educational activities. The exhibition halls present a diaphanous space that can be subdivided according to any given exhibition's requirements. Over these years, exhibitions have ranged from classics of European art to the latest in audiovisual creations, from the art of ancient civilisations to Dalí and mass culture. One of the keys to the success of CaixaForum, the number of whose visitors has multiplied spectacularly, has been the flexibility of options that the space offers.

In spite of the variety of its present uses, CaixaForum maintains its relation with Modernisme. Two exhibitions stand out: one devoted to the legacy of Siegfried Bing, a major art dealer in the 1900s, with an ample selection of paintings, sculptures and

© Foto arnu. Obres Social Fundació "la Caixa"

Exhibition of the "la Caixa" Contemporary Art Foundation collection, CaixaForum 2003 / Exposició de la col·lecció d'Art Contemporani Fundació "la Caixa", CaixaForum 2003

© Figueras-Stalder

Summer Evenings 2005 in the "English Courtyard" of CaixaForum / Nits d'Estiu 2005, al "Pati anglès" de CaixaForum

objets d'art once shown in Paris' L'Art Nouveau gallery; and one on the painter Hermen Anglada-Camarasa, who captured scenes of turn-of-the-century Paris in his painting. Guided tours acquaint visitors with the architectural ideas of Puig i Cadafalch, who combined a revival of local architecture with the latest tendencies in industrial architecture to create well-lit spaces and improve workers' living conditions. One of the discoveries of these past five years have been the courtyards, which, with their exposed brick walls and iron grills, is where the original look of the factory is best preserved. Visitors have conquered this space, which has ceased to be a mere place of transit. The factory buildings' ceilings, with their traditional Catalan vaults, are also open to the public. This construction system, imported from Italy in the 14th century, was particularly popular with early 20th century architects. Gaudí used the vaults in the roof of Santa Maria de Cervelló and the Sagrada Família Schools. A permanent display on the former Casaramona factory, the architecture of Puig i Cadafalch and Modernisme will soon open.

www.lacaixa.es/obrasocial